

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2020

Opracował:
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Centrum Opieki Socjalnej
w Zduńskiej Woli

Grudzień 2009 r.

Spis treści

Wstęp

- I. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie
- II. Skala zjawiska w Polsce
- III. Dotychczasowe doświadczenia w przeciwdziałaniu przemocy
- IV. Cele programu
- V. Działania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- VI. Przewidywane efekty realizacji Programu
- VII. Realizatorzy Programu
- VIII. Finansowanie Programu

I. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Określenie i jasne zdefiniowanie przemocy w rodzinie nie jest łatwe. Na zagadnienie przemocy domowej możemy spojrzeć z wielu perspektyw. Przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych takich jak: psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna, itp. Dlatego też precyzyjne określenie tego zjawiska nastęrcza wielu problemów interpersonalnych. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej.

Najprostszą i dostępną dla każdego przeciętnego człowieka definicją jest definicja przemocy zawarta w Słowniku Języka Polskiego, która określa przemoc jako „fizyczną przewagę wykorzystywaną do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś, lub narzuconą bezprawnie władzę, panowanie”.

Definicja ta jednak nie wyczerpuje do końca określenia czym, tak naprawdę jest przemoc domowa. Dlatego też warto pokusić się o inne, dostępne w literaturze definicje przemocy wg. Anny Lipowskiej -Teutsch brzmi „Pojęcie przemocy w rodzinie obejmuje wszelkie odmiany złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić”. Również Organizacja Narodów Zjednoczonych podobnie definiuje przemoc domową „Są to działania i zachowania występujące w różnych związkach międzyludzkich”.

Przemoc domowa ma różne formy, jednak każda z nich charakteryzuje się tym, że jest intencjonalna, podczas aktu przemocy zachwiana jest równowaga sił między sprawcą a ofiarą, narusza prawa i dobra osobiste ofiary, powoduje cierpienie i ból. Mówiąc o przemocy w rodzinie musimy brać pod uwagę każdy z jej aspektów: psychologiczny, społeczny, moralny i prawny. Pomoc ofiarom i sprawcom przemocy domowej jest skuteczna wtedy, gdy całościowo obejmuje problem.

Na potrzeby Programu, przy definiowaniu przemocy domowej, zwraca się uwagę na najbardziej charakterystyczne jej wyznaczniki z punktu widzenia polityki społecznej. Najbardziej odpowiednią jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U Nr 180, poz. 1493), która przemoc definiuje jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Zjawisko przemocy nie jest jednorazowe. Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy i każdy z nich ma swoje charakterystyczne wyznaczniki, chociaż wiele elementów jest wspólnych, chociażby to że każda forma przemocy powoduje ból, cierpienie, zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna.

Przemoc w rodzinie ogranicza się do pięciu podstawowych rodzajów. Jest to przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna, przemoc ekonomiczna i zaniedbanie.

Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci. Rzadko mężczyźni, chociaż w literaturze fachowej spotyka się coraz częściej z odnotowaniem faktu stosowania przemocy wobec mężczyzn. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach są osoby niepełnosprawne i ludzie starzy.

II. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Z diagnozy przeprowadzonej w 2007 r. dotyczącej skali zjawiska przemocy w rodzinie wynika, że problem przemocy w rodzinie jest zjawiskiem dostrzeganym w polskim społeczeństwie. Z uzyskanych danych wynika, że dotyczy on średnio około połowy rodzin.

Znaczny odsetek, bo prawie dwie trzecie (64%) Polaków zna w swoim otoczeniu, sąsiedztwie takie rodziny, o których słyszeli lub widzą, że dochodzi do różnych form przemocy.

Wśród znanych sobie rodzin badani najczęściej dostrzegają występowanie przemocy psychicznej (52% respondentów stwierdziło, że znają takie rodziny, w których dochodzi do przemocy psychicznej oraz fizycznej 44%).

Przypadki przemocy ekonomicznej (26%) oraz seksualnej (9%) znane są mniejszej liczbie badanych.

Kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy od członka rodziny doświadczył więcej niż co trzeci Polak (36%).

Większość z tych osób było ofiarami przemocy co najmniej kilkakrotnie i wcześniej niż przed 12 miesiącami. Osób wielokrotnie krzywdzonych przez członków rodziny jest (11%).

Najbardziej rozpowszechnioną formą przemocy jest przemoc psychiczna (31%). Rzadziej badani doświadczali przemocy fizycznej (7%), ekonomicznej (8%) oraz seksualnej (3%).

Przeprowadzona diagnoza oraz monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie, w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie spowodowały konieczność zmian ukierunkowanych na:

- rozwój profilaktyki jako formy działań zapobiegających zjawisku przemocy w rodzinie,
- zmianą świadomości społeczeństwa,
- skuteczną ochronę ofiar przemocy, w tym w szczególności dzieci,
- stworzenie mechanizmów ułatwiających izolację sprawców od ofiar,
- zmianę postaw osób stosujących przemoc w rodzinie przez poddanie ich oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym.

W 2008 r. policja przeprowadziła ponad 86 tys. interwencji w sytuacjach przemocy w rodzinie, podczas których stwierdzono, że ponad 71% osób krzywdzących swoich najbliższych było pod wpływem alkoholu. W działającym na zlecenie PARPA Ogólnopolskim Pogotowiu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” rocznie

przeprowadza się ponad 10 tys. rozmów, które dotyczą różnych problemów rodzinnych, w tym m. in. przemocy oraz nadużywania alkoholu i uzależnienia.

W 2008 r. na zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie samorządy gminne przekazały 7% środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Biorąc pod uwagę kwotę wydaną przez samorządy lokalne na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, należy stwierdzić, że jest ona większa o ponad 2 mln zł niż w roku poprzednim (wzrost o 8,3%).

W 2008 r. w gminach funkcjonowało 2.6 tys. placówek dla ofiar przemocy domowej.

Przemoc w rodzinie (dane Komendy Głównej Policji).

Liczba ofiar przemocy domowej wg. Procedury „Niebieskiej Karty”.

	2005	2006	2007	2008
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem	156.788	157.854	130.682	139.747
w tym: kobiety	91.374	91.032	76.162	81.985
w tym: mężczyźni	10.387	10.313	8.556	10.664
dzieci do lat 13	37.227	38.233	31.001	31.699
nieletni od 13 do 18 lat	17.800	18.276	14.963	15.399

Liczba sprawców przemocy domowej

	2005	2006	2007	2008
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	97.142	96.775	81.743	86.568
w tym: kobiet	4.153	4.074	3.632	3.942
w tym: mężczyźni	92.776	92.526	77.937	82.425
nieletni	213	175	170	201

III. DOTYCHCZASOWE DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Kluczową rolę w udzielaniu wszechstronnej pomocy świadczy Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy w Rodzinie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli.

Zakres tych działań jest bardzo szeroki. Zgłaszającym się świadczona jest pomoc psychologiczna poprzez wsparcie w działaniu, edukację, oddziaływania terapeutyczne, pomoc prawną w zakresie rozwiązywania problemu oraz pomoc socjalna w zakresie uzyskania świadczeń i występowania o pomoc materialną.

Formy pomocy w 2008 r.

1. Zakres pomocy psychologicznej obejmował:

- 1) pomoc psychologiczną w zakresie problemów związanych z przemocą w rodzinie i innymi problemami rodzinnymi,
- 2) popularyzowanie w środowisku i w mediach tematyki związanej z zapobieganiem i skutkami przemocy domowej,
- 3) współpraca z osobami i instytucjami działającymi na rzecz zapobiegania i skutkami przemocy domowej.

Zrealizowano łącznie 564 przyjęcia indywidualne, w tym:

- 283 porady,
- 190 oddziaływań terapeutycznych,
- 91 konsultacji.

W zakresie dominujących problemów wyróżnić można: przemoc w rodzinie, problem alkoholowy, problemy zdrowotne – stres, problemy wychowawcze z dziećmi, konflikty rodzinne oraz problemy osobiste.

2. Zakres pomocy terapeutycznej obejmował pomoc, poradnictwo i konsultacje w zakresie rozwiązywania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu:

- 1) diagnozowanie problemu,
- 2) edukacja na temat choroby alkoholowej osób uzależnionych oraz ich rodzin,
- 3) motywowanie do zmiany zachowań i stylu życia,
- 4) ćwiczenie zachowań abstynenckich,
- 5) udzielanie wsparcia.

Zrealizowano 1038 przyjęć indywidualnych, w tym:

- 574 porady,
- 347 przyjęć terapeutycznych,
- 117 konsultacji.

3. Poradnictwo prawne.

Porady prawne dotyczyły w większości takich spraw jak:

- możliwość prawnego rozwiązania problemu związanego z przemocą w rodzinie,
- możliwość uzyskania alimentów lub innych świadczeń pomocowych,
- pomocy w formułowaniu pism urzędowych do sądu lub policji, dotyczące m. in. pozwu o rozwód lub separację, uzyskania rozdzielności majątkowej czy występowania o eksmisję.

Zrealizowano 242 przyjęcia indywidualne.

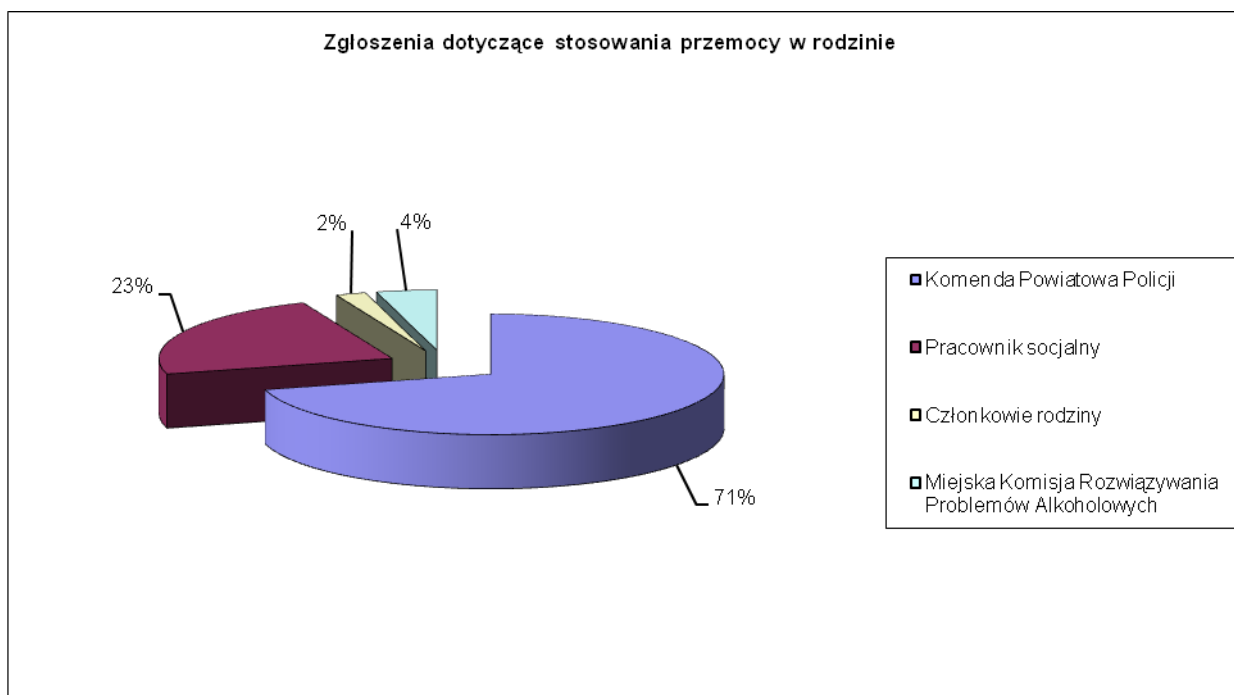
4. Zakres pomocy socjalnej obejmował:

- indywidualny bądź telefoniczny kontakt z osobami potrzebującymi pomocy,
- udzielania wszechstronnej informacji o możliwości uzyskania pomocy,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych bytowych,
- rozmowy motywujące do leczenia z osobami uzależnionymi,
- praca w Zespołach Interdyscyplinarnych, Zespole Interwencji Kryzysowej.

Zrealizowano łącznie 370 przyjęć indywidualnych oraz przyjmowano zgłoszenia telefoniczne od osób potrzebujących pomocy.

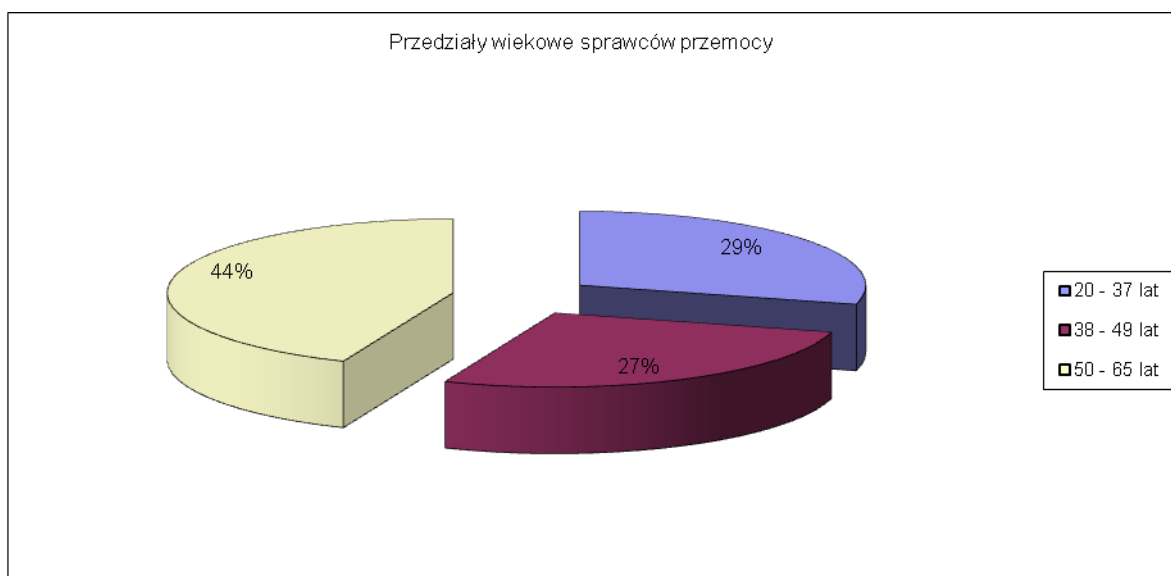
W 2008 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zduńskiej Woli przyjął 48 zgłoszeń dotyczących stosowania przemocy w rodzinie.

Fakt przemocy w 34 przypadkach zgłosiła Komenda Powiatowa Policji w Zduńskiej Woli, w 11 – pracownik socjalny, w 1 – członkowie rodziny, 2 – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli.

W 100 % sprawcami przemocy w rodzinie byli mężczyźni.

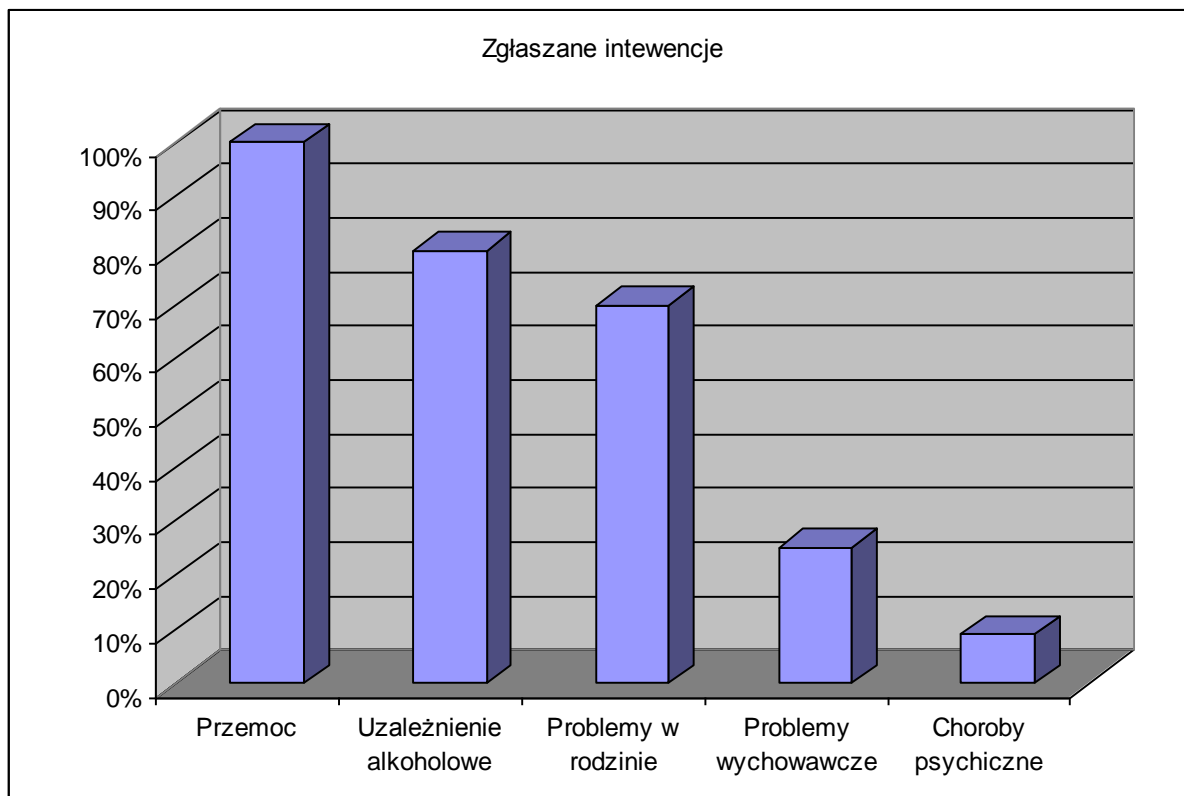
W 14 przypadkach sprawcami były osoby w przedziale wiekowym 20-37 lat, w 13 przypadkach 38-49 lat, w 21 przypadkach 50-65 lat.

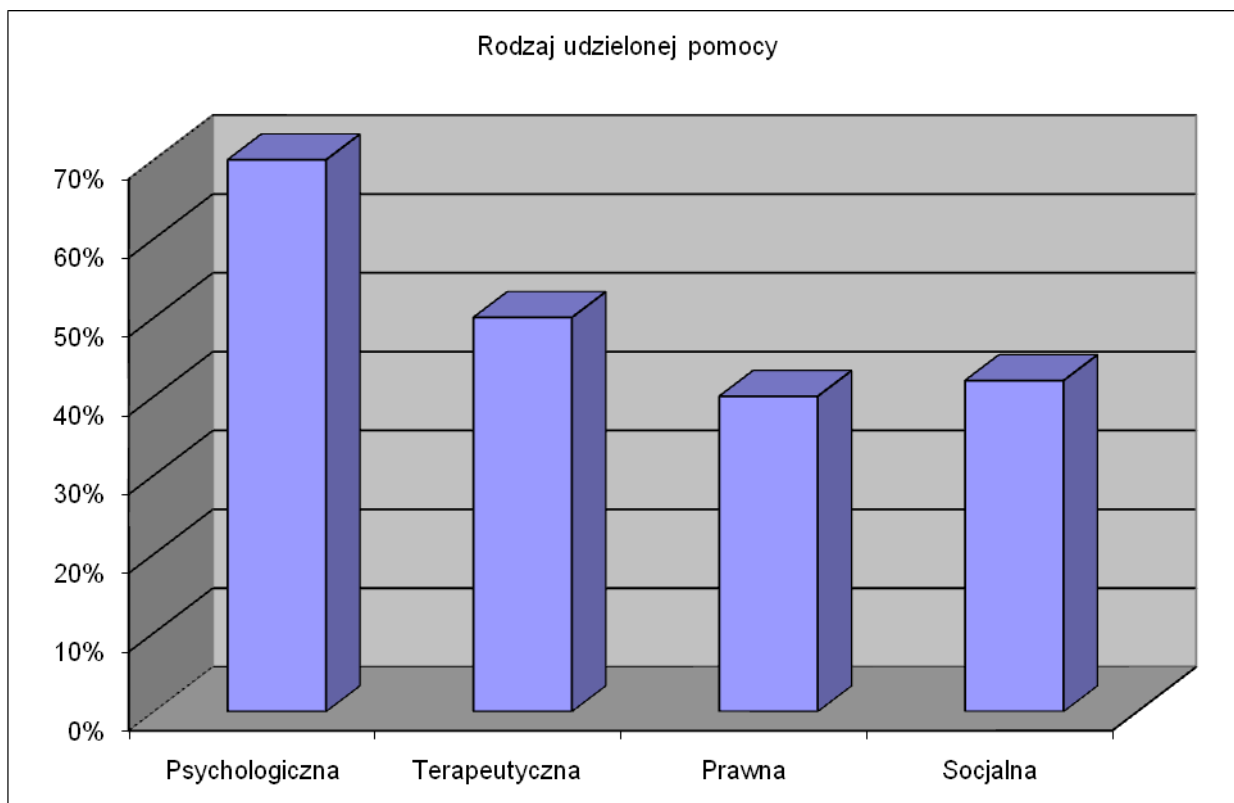
W 80% zgłaszanych interwencji sprawcami były osoby uzależnione bądź nadużywające alkohol, w 9% choroba psychiczna i w 51% osoby bezrobotne.

Zgłaszane interwencje poza przemocą, która stanowi 100% dotyczyły:

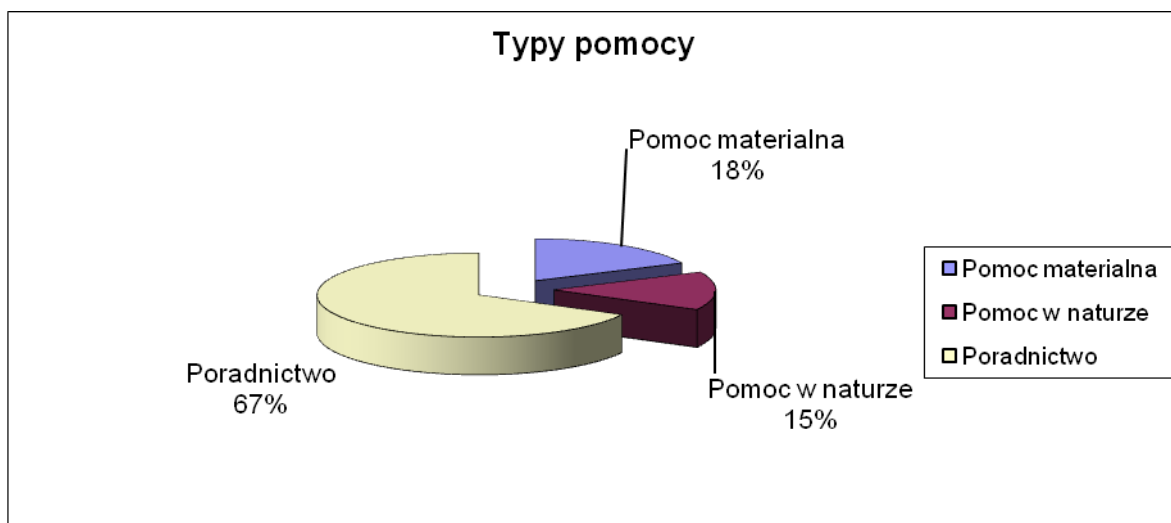
uzależnienia alkoholowego	– 80 %
problemów rodzinnych	– 70 %
problemów wychowawczych	– 25 %
choroby psychicznej	– 9 %

- Rodzaj udzielonej pomocy:
- psychologiczna – 70%
 - terapeutyczna – 50%
 - prawna – 40%
 - socjalna – 42%

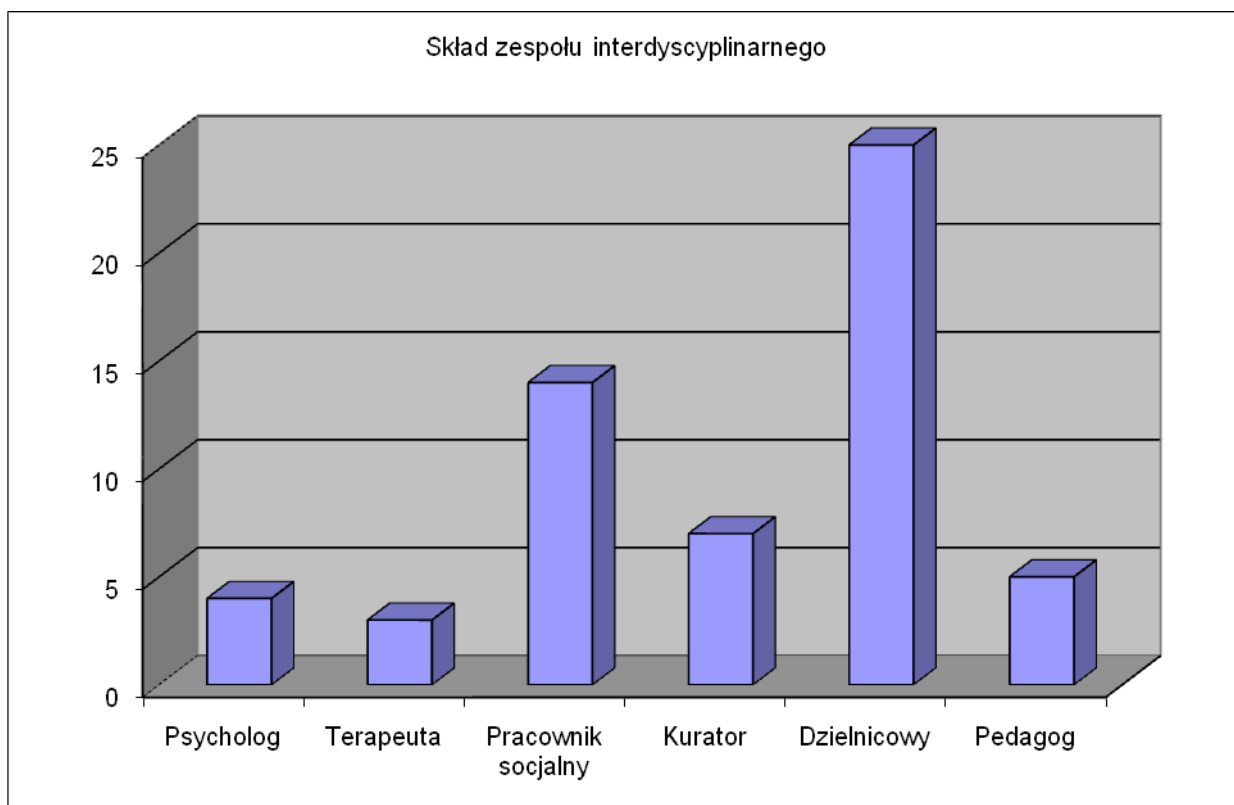
- Rodziny zostały także objęte:
- pomocą materialną – 11 rodzin
 - pomocą w naturze – 9 rodzin
 - poradnictwo – 41 rodziny

Procedura Niebieskiej Karty została wszczęta w 48 przypadkach.

W każdym przypadku miała miejsce interwencja pracownika socjalnego w środowisku, który w uzasadnionych przypadkach, inicjował założenie zespołu interdyscyplinarnego, w skład którego wchodził:

- psycholog w 4 przypadkach,
- terapeuta – 3 rodziny,
- pracownik socjalny ds. przemocy w rodzinie – 14,
- kurator – 7 rodzin,
- dzielnicowy – 25,
- pedagog – 5 rodzin.

W ramach swoich kompetencji Ośrodek:

- przeprowadza wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby,
- przygotowuje wszechstronny plan pomocy,
- monitoruje efekty podjętych działań,
- pomaga w załatwieniu spraw urzędowych i innych możliwych spraw bytowych,
- udziela szeroko rozumianego poradnictwa, np. prawnego, psychologicznego,
- udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy w uzasadnionych przypadkach,
- udziela pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych,
- informuje o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym,
- w razie potrzeby, bądź na życzenie zainteresowanych, zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji,
- w przypadku stwierdzenia, bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa, powiadamia organy ścigania,
- prowadzi Punkt ds. Pomocy w Rodzinie, grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Zespół Interwencji Kryzysowej

Zadaniem Zespołu jest udzielanie wszechstronnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Osoby poszkodowane korzystają z pomocy specjalistów w środowisku – psychologa, terapeuty uzależnień, prawnika, dzielnicowego, pracownika socjalnego. W ramach **Zespołu Interwencji Kryzysowej** pracownicy socjalni brali udział w 219 interwencjach w środowisku, gdzie wystąpiła przemoc w rodzinie wspólnie ze specjalistami z Punktu ds. Przemocy w Rodzinie oraz dzielnicowymi KPP w Zduńskiej Woli.

Włączenie Ośrodka do **Porozumienia „Niebieska Linia”** Ogólnopolskiego Porozumienia Osób, Organizacji i Instytucji Pomagających Ofiarom Przemocy w Rodzinie w celu działania na rzecz osób dotkniętych przemocą domową.

Zespoły interdyscyplinarne

Pracownicy socjalni podejmują pracę z indywidualnym przypadkiem przez uruchamianie zespołów interdyscyplinarnych. Zespół interdyscyplinarny to grupa specjalistów podejmująca się współpracy i wspierająca pracownika socjalnego w jego działaniu.

W skład zespołu wchodzi:

- pracownik socjalny,

- specjaliści zatrudnieni w Ośrodku: specjalista pracy socjalnej, psycholog, specjalista ds. uzależnień, prawnik, pedagog,
- dyrektor, kierownik – bezpośredni przełożony, w przypadku nietypowych spraw wymagających rozwiązań organizacyjnych,
- osoby spoza Ośrodka – lekarz, pielęgniarka środowiskowa, kurator, przedstawiciele organizacji pozarządowych, pedagog szkolny, dzielnicowy, dalsza rodzina, sąsiedzi.

Dla podopiecznego i rodziny skorzystać z pomocy takiego zespołu to:

- możliwość uzyskania wieloaspektowej oferty w przezwyciężaniu trudnej sytuacji,
- większy wybór osób pomagających, możliwość otwierania się na różne relacje,
- lepsze rozumienie potrzeb, problemów oraz zasobów pomocnych w przezwyciężaniu trudności i poprawie swojej sytuacji,
- uzyskanie wskazówek, w jaki sposób może efektywniej, a tym samym z większą satysfakcją osobistą rozwiązywać swoje trudności, problemy,
- większa samodzielność w realizacji potrzeb życiowych dzięki specjalistycznemu wsparciu, czego nie można byłoby osiągnąć bez ich pomocy,
- poczucie większej wartości, wpływu na życie.

Dla ośrodka pomocy społecznej tworzenie zespołu interdyscyplinarnego to:

- poszerzanie i doskonalenie współpracy przedstawicieli Ośrodka z przedstawicielami innych instytucji,
- pogłębianie wiedzy pracowników socjalnych zarówno o pomocy społecznej i jej formach, jak i działalności innych instytucji,
- promowanie pracy socjalnej i całościowego podejścia do rozwiązywania problemów rodzinnych,
- zaistnienie w społeczności lokalnej w roli współpartnera, często animatora, łącznika systemu pomocy.

W 2008 r. uruchomiono 44 zespoły interdyscyplinarne.

W 2008 r. Komenda Powiatowa Policji w Zduńskiej Woli przeprowadziła 1308 interwencji domowych, z tego 58 dotyczących przemocy w rodzinie (procedura NK).

1. Ogólna liczba ofiar przemocy domowej	- 94
z tego: kobiety	- 66
mężczyźni	- 1
dzieci do lat 13	- 14
nieletni od 13 do 18 lat	- 13
2. Ogólna liczba sprawców przemocy	- 59 (mężczyźni)

3. Liczba sprawców przemocy pod wpływem alkoholu - 41 (mężczyźni)
w tym przewiezionych do policyjnych pomieszczeń
dla osób zatrzymanych do wytrzeźwienia - 7

Liczba spraw w związku z art. 207 KK:

- wszczętych - 28
- stwierdzonych - 18
- zakończonych - 23

Ponieważ osoby dotknięte przemocą wymagają wszechstronnej pomocy, bardzo istotna jest ścisła współpraca oraz przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom i sprawcom przemocy domowej.

Oprócz interwencji policji pomocni są także pracownicy socjalni, współpracujący w systemie „Niebieskich Kart” oraz lekarze, nauczyciele, pracownicy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej jak również Prokuratura i Sąd Rejonowy.

PROGRAM BĘDZIE REALIZOWANY W OPARCIU O NASTĘPUJĄCE AKTY PRAWNE:

- ustawę z dnia 29 lipca o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Z 2005 r. Nr 180, poz. 1493),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i zapobieganiu alkoholizmowi (Dz. U z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz. 1362),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. , Nr 43, poz. 277, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 r., Nr 31, poz. 266),
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1484),.

**PROGRAM KORELUJE Z NASTĘPUJĄCYMI REALIZOWANYMI
PROGRAMAMI RZĄDOWYMI:**

- Strategia Polityki Społecznej 2007 -2013
- Krajowy Program Działań na Rzecz Kobiet
- Rządowy Program Poprawy Bezpieczeństwa Obywateli „Bezpieczna Polska”
- Programem Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przeszłości wśród Dzieci i Młodzieży,
- Narodowym Planem Działań na Rzecz Dzieci,
- Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

PROGRAM SKIEROWANY JEST DO

- a) ofiar przemocy w rodzinie, w tym:
 - dzieci,
 - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - osób starszych,
 - osób niepełnosprawnych.
- b) sprawców przemocy w rodzinie,
- c) świadków przemocy w rodzinie,
- d) przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy,
- e) społeczności lokalnej.

CELEM PROGRAMU JEST TWORZENIE WARUNKÓW DO BARDZIEJ SKUTECZNEGO PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

- 1) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- 2) zmniejszanie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- 3) zwiększanie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc,
- 4) zwiększanie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 5) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

CELE OGÓLNE BĘDĄ REALIZOWANE PRZEZ

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
- 3) szkolenie służb zajmujących się przemocą w rodzinie,
- 4) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie,

DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

I. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- 1) powołanie koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – określenie systemu współpracy poszczególnych instytucji w zakresie przemocy domowej,
- 2) wypracowanie modelu interwencji i strategii postępowania w poszczególnych przypadkach,
- 3) stworzenie bazy danych rodzin dotkniętych przemocą, wzmocnienie ochrony ofiar przemocy,
- 4) podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 5) działalność Punktu ds. Przemocy w Rodzinie, w którym realizowany będzie program „System wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie”,
- 6) prowadzenie działalności edukacyjnej i profilaktycznej skierowanej do dzieci i młodzieży promującej rozwiązywanie konfliktów bez przemocy w świetlicach środowiskowych z elementami socjoterapii oraz zajęciach pozalekcyjnych,
- 7) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych w skład, których wchodzi przedstawiciele:
 - jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
 - gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - Policji,
 - kuratorskiej służby sądowej,
 - oświaty,
 - ochrony zdrowia,
 - organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów innych niż określone powyżej, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania zespołu interdyscyplinarnego

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład zespołu oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na

celu przeciwdziałania zjawisku,

- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
 - 4) opracowywanie i realizację planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
 - 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielanie pomocy w środowisku lokalnym,
 - 6) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
 - 7) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
 - 8) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
 - 9) oraz inne na rzecz zjawiska przeciwdziałania przemocy domowej.
- 8) prowadzenie szerokiej akcji medialnej dotyczącej uprawnień pokrzywdzonych jak i podejmowanych w tym zakresie działań
- stała edukacja środowiska lokalnego poprzez systematyczne umieszczanie ulotek, plakatów, broszur w miejscach publicznych i ogłoszeń w prasie lokalnej.
 - promowanie zadań w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

II. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- 1) **działania uprzedzające:** diagnozujące, informacyjne, edukacyjne kierowane do ogółu społeczeństwa,
- 2) **działania interwencyjne:** opiekuńcze i terapeutyczne kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie,
- 3) **działania powstrzymujące (wspierające):** psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie,
- 4) **działania korekcyjno edukacyjne** kierowane do sprawców przemocy w rodzinie,
- 5) interwencja kryzysowa,
- 6) prewencja i realizacja „Niebieskiej Karty” i Niebieskiej Linii,
- 7) interwencje środowiskowe w ramach Zespołu Interwencji Kryzysowej.

III. Opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie

I. Udzielanie pomocy

1) Pomoc psychologiczna:

- a) indywidualny kontakt z psychologiem mającym na celu:
 - wsparcie w działaniu,
 - edukację (poszerzanie wiedzy o zjawisku przemocy),
 - terapię.

2) Pomoc prawna:

- a) poradnictwo prawne mające na celu:
 - informację o możliwościach prawnego rozwiązania problemu,
 - pomoc w załatwieniu spraw urzędowych (sąd, policja).

3) Pomoc socjalna organizowana przez pracowników socjalnych:

- informacja o możliwościach uzyskania wszechstronnej pomocy,
- występowanie o pomoc materialną,
- zabezpieczenie miejsca noclegowego (w zależności od sytuacji, w jakiej znajduje się ofiara).

II. Tworzenie miejsc noclegowych dla kobiet z dziećmi

- cel – odizolowanie ofiar od sprawcy

III. Grupowe formy w systemie wsparcia

1. Zorganizowanie grup wsparcia dla kobiet – ofiar przemocy

a) celem spotkań grupowych jest:

- praca nad motywacją do zmiany sytuacji,
- wspieranie w działaniu,
- zmniejszanie poczucia osamotnienia,
- udzielanie informacji z zakresu prawa i pomocy społecznej (spotkanie z prawnikiem i pracownikiem socjalnym),
- zwiększanie wiedzy o zjawisku przemocy,

b) spotkania mają charakter otwarty, odbywają się raz w tygodniu.

2. Terapia grupowa ofiar przemocy (grupy o charakterze zamkniętym). Cel terapeutyczny:

- zwiększanie świadomości i poczucia własnej wartości,
- rozwijanie umiejętności życiowych zwiększających niezależność (praca nad traumatycznymi doświadczeniami).

3. Zorganizowanie grupy wsparcia dla dzieci i młodzieży dotkniętych przemocą i będących świadkami przemocy.

Cel:

- udzielanie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- uczenie wyrażania emocji, rozładowywania agresji, napięć,
- uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów,
- kształtowanie pozytywnego obrazu samego siebie.

4. Tworzenie warunków do powstania grupy samopomocowej kobiet dotkniętych przemocą, celem której są:

- działania w środowisku lokalnym na rzecz ofiar przemocy,
- rozwiązywanie problemów emocjonalnych, społeczno – bytowych w oparciu o wspólne doświadczenie.

IV. Działania korekcyjno – edukacyjne skierowane do sprawców przemocy w rodzinie – ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie.

IV. Prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia

- 1) Działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Przemocy w Rodzinie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej, który pełni rolę wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie:

- udzielania specjalistycznego poradnictwa,
- podejmowanie interwencji w środowisku,
- realizacja programów dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie,
- koordynowanie działań zespołów interdyscyplinarnych,
- systematyczne diagnozowanie zjawisk przemocy w rodzinie,
- prowadzenie bazy danych ofiar przemocy w rodzinie.

PRZEWIDYWANE EFEKTY I OCENA PROWADZONYCH DZIAŁAŃ.

- 1) zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie wartości rodzinnych,
- 3) edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie,
- 4) promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- 5) zmniejszanie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- 6) zwiększanie skuteczności i dostępności pomocy,
- 7) wzrost liczby placówek udzielających pomocy w środowisku lokalnym,
- 8) wzrost osób profesjonalnie pomagającym ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie,
- 9) spadek liczby rodzin, w których interwencje Policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane są wielokrotnie,
- 10) zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy.

Z realizacji zadań programowych sporządzane będą sprawozdania roczne z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej w Zduńskiej Woli.

REALIZATORZY PROGRAMU:

- Urząd Miasta
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej
- Sąd Rejonowy
- Prokuratura
- Straż Miejska
- Policja
- Placówki oświatowe
- Placówki służby zdrowia
- Organizacje pozarządowe
- Społeczność lokalna

FINANSOWANIE:

Źródłem finansowania Programu są środki z dochodów własnych gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

PRZEWODNICZĄCY RADY MIASTA

Marek Podsadniak